

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság
Bf.I.22/2021/5.

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Győrött, a 2021. május 11. napján megtartott tanácsülés alapján meghozta a következő

V é g z é s t:

Az életveszélyt okozó testi sértés büntette miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Tatabányai Törvényszék 2021. március 1. napján kelt 17.B.5/2021/5. szám alatti ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a vádlott terhére rótt bűncselekmény törvényhelye a Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés 1. fordulat.

A vádlott születési neve Terhelt1 lánykori neve.

A másodfokú eljárásban bűnügyi költségként felmerült 7.200 (hétezer-kettőszáz) Ft védői díjat a Győri Ítéltábla Gazdasági Hivatal utalja Ügyvéd1 ügyvéd részére, melyet a vádlott köteles az államnak felhívásra megfizetni.

I n d o k o l á s

[1] A Tatabányai Törvényszék Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 164. § (1) és (8) bekezdése szerinti testi sértés büntetében, ezért 2 év börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett arról, hogy a vádlott a szabadságvesztés végrehajtása esetén abból a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra. Rendelkezett a bűnjelekről és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[2] Az ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére, végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést.

[3] Jogorvoslattal élt a vádlott és védője is a büntetés enyhítését célozva.

[4] A Győri Fellebbviteli Főügyészség átiratában az ügyész által bejelentett fellebbezést fenntartotta. Utalt arra, hogy a másodfokú felülbírálat a Be. 590. § (3), (5) és (7) bekezdése szerint korlátozott. Álláspontja szerint a törvényszék az eljárási szabályokat megtartva folytatta le az eljárást, a megalapozott tényállásból okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére. A cselekmény minősítése kapcsán utalt arra, hogy az bár törvényes, a vádlott magatartása azonban helyesen egyenes szándékkal elkövetett emberölés büntette kísérleteként értékelendő tekintve, hogy pillanatnyi indulatában azért szűrt, hogy a sértettet megölje, szándéka erre irányult, ezt akarta, melyet az adott testtájékra leadott, nagy erejű és mélyre hatoló szúrás is igazolt. A bűncselekmény törvényhelyével kapcsolatosan hivatkozott arra, hogy a 61/2008. BK vélemény 3/A. pont (2) bekezdésére figyelemmel a Btk. 164.§ (8) bekezdésén belül az 1. fordulatot is meg kell jelölni. Az elsőfokon kiszabott büntetéssel szemben annak az álláspontjának adott hangot, hogy a speciális alsó határral egyező tartamban meghatározott, a tényleges kedvezményt mellőző végrehajtandó börtönbüntetés és azzal azonos tartamú közügyektől eltiltás arányos a vádlott cselekményével, figyelemmel az ittas állapotban elkövetésre, a különösen veszélyes eszközzel orvul leadott, bordát is áttörő bántalmazási módra. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen vette figyelembe enyhítő

körülményként a vádlott részéről történt eredmény elhárítást, tekintettel arra, hogy az már értékelést nyert a cselekmény minősítésében. Ezekkel a változtatásokkal egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta azzal, hogy a vádlott leánykori neve helyesen: Terhelt1 leánykori neve.

[5] Terhelt1 vádlott védője a fellebbezés írásbeli indoklásában a védelem részéről a perbeszédben elhangzott érvek mentén kérte az első fokon kiszabott szabadságvesztés tartamának mérséklését a felfüggesztés érintetlenül hagyása mellett.

[6] A fellebbezések iránya szerint az ítéltábla a Be. 598.§ /2/ bekezdése alapján, tanácsulésen eljárva, a Be.590.§ /3/ bekezdése értelmében- korlátozott felülbírálat keretében - az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezését bírálta felül. A Be. 590.§ /5/ bekezdése szerint a felülbírálat ezzel együtt kiterjedt az elsőfokú bíróság eljárására is, melynek során a másodfokú bíróság vizsgálta, hogy nem történt-e olyan, a Be. 607.§ /1/ és a Be. 608.§ /1/ bekezdésében írt eljárási szabálysértés, amely miatt az elsőfokú ítéletet hatályon kívül kell helyezni. Kiterjedt a felülbírálat a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésre is amennyiben a vádlott felmentésének vagy az eljárás megszüntetésének lenne helye és végül vizsgálta a bíróság a cselekmény minősítésére és a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezését is az elsőfokú ítéletnek. A /7/ bekezdésének megfelelően a másodfokú bíróság hivatalból döntött az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben is.

[7] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság eljárásában nem talált olyan eljárási szabálysértést, mulasztást, hiányosságot, amely a Be. 607.§ /1/, illetve a Be. 608.§ /1/ bekezdése alapján az érdemi felülbírálat akadályát képezhetne volna. A 2020. évi XLIII. törvénnyel módosított, 2021. január 1. napjától hatályos Be. 608.§ /1/ bekezdés h/ pontja értelmében abszolút hatályon kívül helyezési ok, amennyiben az elsőfokú bíróság a bűnösséget elfogadó nyilatkozatot az 504.§ /2/ bekezdésében írt feltételek hiányában fogadta el, ezért az ítéltábla különös gonddal vizsgálta ezen szabályok betartását is. A rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan az elsőfokú bíróság eljárása mindenben lekövette a Be. 499-504.§-ban írt szabályozást. Az előkészítő ülésre a vádlott és a védő idézése, az ügyész értesítése megtörtént, az idézés tartalmazta a Be. 500.§ /2/ bekezdésében írt figyelmeztetéseket. Mindez elmondható az előkészítő ülésről is, amelyen ugyancsak minden lényeges törvényi figyelmeztetést magába foglaló kioktatás elhangzott az elsőfokú bíróság részéről. A jegyzőkönyvben rögzítésre került a vádlott erre adott válasza, a kioktatás ismeretében tett nyilatkozata. A szükséges mértékben megtörtént kihallgatása is arra irányulóan, hogy a beismerő nyilatkozat elfogadásához szükséges törvényi feltételek fennállnak-e esetében. A vádlotti nyilatkozat tükrében nem mulasztott, nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor úgy ítélte meg, hogy az megfelel a Be. 504.§ /2/ bekezdés a./, b./ és c./ pontjában írt törvényi követelményeknek, egyértelmű, külső pressziótól, egyéb befolyásolástól mentes, a vádlott előtt ismertek és elfogadottak annak következményei is és azt az eljárás egyéb adatai is alátámasztják. A bűnösség beismerésére vonatkozó nyilatkozat elfogadása következtében a Be. 500.§ /2/ bekezdés b/ pontja értelmében a bíróság a vádirati tényállás megalapozottságát és a bűnösség kérdését nem vizsgálhatta. A tényálláshoz kötöttségből adódóan az ítéleti tényállás ekként a vádirati tényállásnak megfelelően került rögzítésre, melynek megalapozottsága a fentiek és a Be. 591.§ /2/ bekezdés a/ pontja szerint sem vizsgálható a másodfokú eljárásban.

[8] Az irányadó tényállásból okszerűen vont következtetést az elsőfokú bíróság Terhelt1 vádlott bűnösségére. Megfelel az anyagi jogi szabályoknak a cselekmény minősítése is, ahogy azonban arra a fellebbviteli főügyészség átiratában rámutatott, a bűncselekmény törvényhelyének megjelölése hiányos. A 61/2008. BK vélemény 3/a. pontja értelmében az elkövetési magatartás azonos büntetési tétellel fenyegetett alakzatai keretében annak adott fordulatát is meg kell jelölni. Ennyiben pontosítani szükséges az elsőfokú bíróság ide vonatkozó rendelkezését azzal, hogy a vádlott terhére rótt bűncselekmény törvényhelye helyesen a Btk. 164.§ /1/ bekezdés és /8/ bekezdés 1. fordulat.

[9] A fellebbviteli főügyészségnek cselekmény minősítésével kapcsolatos további érveit azonban az ítéltábla több okra visszavezethetően sem tudta teljes mértékben osztani. A rendelkezésre álló iratok szerint Terhelt1 terheltet a nyomozóhatóság a 2020. augusztus 1 napján történt kihallgatása alkalmával a Btk. 164.§ /3/ bekezdés és /8/ bekezdés I. fordulata szerint minősülő életveszélyt okozó testi sértés büntetével gyanúsította meg, mivel a gyanúsítás szerint családi házuk udvarán előző napon előzetes szóváltást követően ittas állapotban háton szúrta férjét egy 20 cm pengehosszúságú konyhakéssel, aki ennek következtében életveszélyes sérüléseket szenvedett. A gyanúsított a terhére rótt bűncselekmény elkövetését elismerte, elmondta, hogy szóváltást követően indulati állapotában a konyhakéssel valóban háton szúrta a férjét. Terhelt1 következő gyanúsított ki hallgatására 2020. november 23-án került sor, ekkor bemutatták számára a sértett sérülésével kapcsolatosan készült igazságügyi orvosszakértői véleményt, melyre nem kívánt reagálni, az ügy érdemére nézve többet, mást nem adott elő, kérdéseket a nyomozó nem intézett hozzá.

[10] A vádemelést végző ügyész van elsőként abban a helyzetben, hogy a beszerzett bizonyítékokat megismerve azokból a büntetőjogi felelősség szempontjából releváns tényezőkre, adatokra épülő vádirati tényállást építsen fel, melyből ahhoz szorosan kapcsolódó, attól függő jogkérdésekre vonhatók le következtetések. Jelen esetben úgy tűnik, hogy az elkövetés módja, eszköze, a támadott testtájék, a bekövetkezett eredmény ellenére sem merült fel a vádemeléskor a súlyosabb, élet elleni bűncselekmény lehetősége, legalább is sem a vádiratban, sem az előkészítő ülés kezdetén, sőt az ügyészi fellebbezésben sem történt erre való utalás. Az ügyész ez utóbbi alkalommal sem támadta a cselekmény minősítését azzal együtt, hogy az előkészítő ülésről készült jegyzőkönyvnek az ítélet szóbeli indoklását tartalmazó részéből egyértelműen kiolvasható, miszerint a bíró a vádirati tényállással egyező tényállás alapján a vádlott adott magatartását önmagában testi épség elleni, életveszélyt okozó testi sértés büntettként értékelte, tehát nem az emberölés -önkéntes eredményelhárításra tekintettel- maradék bűncselekményeként került megállapításra.

[11] Önmagában jogi oldalról helytálló lehet a fellebbviteli főügyészség felvetése, miszerint a vádlott adott magatartása az elkövetés eszközét, a szúrás erejét, irányultságát, a támadott testtájékot tekintve emberölés kísérletének megállapítására alkalmas, azonban részben már a fent írtakból adódóan sem volt az ítéltábla abban a helyzetben, hogy ezen jogi okfejtés alapján megváltoztassa a cselekmény minősítését. Az ítéltábla a másodfokú felülbírálat terjedelme kapcsán fentebb már utalt azokra a keretekre, korlátokra, amelyek mentén lehetősége volt vizsgálni az elsőfokú ítéletet. E kérdéskörhöz szervesen kapcsolódik a tisztességes eljárás alapvető követelménye is. Az előkészítő ülés az eljárás gyorsítását, hatékonyságának elősegítését, egyszerűsítését szolgáló intézményként került bevezetésre komoly garanciális szabályozás mellett a jelenleg hatályos büntetőeljárás törvényben. A vád tárgyává tett bűncselekményben történő bűnösség beismerés, és a tárgyalásról való lemondás,

annak elfogadása a fentebb a [6] és [7] bekezdésben írtak szerint nagyban behatárolja a felülbírálat során a másodfokú bíróság mozgásterét. Ezért elengedhetetlen, hogy a terhelt pontosan tisztában legyen nem csak a vádirati tényállásban rögzített, terhére rótt magatartással, annak minden, a felelősség szempontjából fontos elemével, hanem az attól függő, az abból levonható jogi következtetésekkel, azok következményeivel is. A fentiekből kiolvashatóan Terhelt1 vádlott a bűnösséget elismerő nyilatkozatát úgy tette meg, hogy az eljárás addigi szakaszában nem szembesült, nem szembesülhetett azzal, hogy adott magatartása más, a fellebbviteli főügyészség szerinti megítélés alá is eshet. Az elsőfokú bíróság elfogadta a vádat emelő és tárgyaló ügyészi álláspontot, ennek megfelelően történt a vádlott kioktatása az előkészítő ülés előtt, majd az előkészítő ülésen is, a vádlott erre tekintettel ismerte el bűnösségét és mondott le a tárgyaláshoz való jogáról. Az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy adott esetben a vádlott tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát sértené, amennyiben az adott helyzetben egy a törvényi feltételeken túlmutató, a fellebbviteli főügyészségével egyező jogi értékelés, okfejtés mentén az elsőfokú bíróságtól eltérő álláspontra helyezkedne. A bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadása, ahogy arra az ítéltábla fentebb már utalt azzal jár, hogy az elsőfokú bíróság további érdemi bizonyítást nem folytathat, nem kerül abba a helyzetbe, hogy a tárgyaláson beszerzett bizonyítékokat értékelje, mérlegelje. A törvényszék elfogadva az ügyész álláspontját, hozta meg döntését. A fellebbviteli főügyészség jogi levezetése mentén hozott, ezzel ellentétes döntésre az ítéltábla lényegében csak attól eltérő értékelés eredményeként juthatna, amely a másodfokú eljárásban nem megengedett.

[12] Ugyancsak a fellebbviteli főügyészség indítványa ellen szóló érv, hogy ugyan a Be. 590.§ /5/ bekezdés c/ pontja lehetőséget nyújt a másodfokú bíróság számára korlátozott felülbírálat esetén is a cselekmény anyagi jogszabályt sértő minősítésének korrekciójára, jelen ügyben azonban nem mondható ki egyértelműen, hogy az elsőfokú bíróság adott rendelkezése anyagi jogi szempontból törvénysértő. Nem pusztán arról van szó, hogy az elsőfokú bíróság az adott tényállásból helytelen jogi következtetést vont le, amely az /5/ bekezdés c/ pontja szerint a másodfokú felülbírálat során orvosolható. A cselekmény minősítése ugyan jogi következtetés kérdése, de annak minden egyes elemében a tényálláshoz kell igazodnia, ekként foglалható csak állás a tekintetben, hogy a vádlott adott magatartása élet vagy testi épség elleni cselekményként értékelendő-e, illetve ez előbbi esetében mennyiben igazolható az önkéntes eredményelhárítás, melynek következtében a vádlott maradékbűncselekményként ugyancsak az életveszélyt okozó testi sértés miatt lenne felelősségre vonható. Mindehhez az ítéltábla megítélése szerint számos olyan további tényállási elem szükséges, amely csak bizonyítás útján lenne beszerezhető, feltárható, ennek lehetőségétől azonban éppen a felülbírálati korlátok miatt a másodfokú bíróság el van zárva.

[13] Ezen indokok mentén az ítéltábla nem látott törvényes alapot a vádlott terhére rótt cselekmény eltérő értékelésére.

[14] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket megfelelő körben feltárta. Az adott minősítés mellett valóban a vádlott javára szóló enyhítő körülményként értékelhető az eredmény elhárításában való közreműködése is. Az ügyész a bűnösség beismerése és tárgyalásról lemondás esetére a vádlottal szemben a törvényi minimumban, 2 évben meghatározott, végrehajtandó szabadságvesztés kiszabására tett indítványt. Ennél hosszabb tartamú szabadságvesztés a Be.565.§ /2/ bekezdése értelmében az ítéletben nem szabható ki. Az elsőfokú bíróság által alkalmazott szabadságvesztés tartama ezen rendelkezéseknek megfelel. Ennél enyhébb, enyhítő szakasz alkalmazásával

meghatározott tartamú szabadságvesztés büntetésre a másodfokú bíróság sem látott törvényes lehetőséget, mivel az nem felelne meg sem az általános, sem a speciális büntetési céloknak. Az ítéltáblának ekként abban kellett állást foglalnia, hogy az adott büntetés felfüggesztett formájában képes-e betölteni szerepét, a végrehajtás felfüggesztése folytán olyan mértékben súlytalan-e, amely annak szükségképpen megváltoztatását indokolja. Az eset összes körülményét megvizsgálva e kérdés kapcsán – a személyi oldalt előtérbe helyezve- az ítéltábla arra az álláspontra jutott, hogy a büntetlen előéletű vádlottal szemben, akinek az életvezetésével kapcsolatosan ez ideig probléma nem merült el, s akinek a sértett is megbocsátott, rendeződni látszik házastársi kapcsolatuk is, az egyéni megelőzési célokat a maximális tartamú próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés is megfelelően szolgálja, ezzel együtt a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elhalasztásával nem sérülnek a generál prevenciós célok sem olyan mértékben, amely a büntetés felfüggesztése kedvezményének megvonását mindenképpen szükségesszerűvé tenné.

[15] Tekintve, hogy az ítélet egyéb járulékos rendelkezései is törvényesek, az ítéltábla a törvényszék ítéletét a Be. 598.§/2/ bekezdése szerint, tanácsulésen eljárva, a Be. 605.§ /1/ bekezdése alapján helybenhagyta- a fellebbviteli főügyészség indítványának megfelelően, - a vádlott születési nevének pontosításával.

[16] A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viseléséről a Be. 613.§ /1/ bekezdése alapján rendelkezett.

Győr, 2021. május 11.

Dr. Kovács Tamás sk.
a tanács elnöke
bíró

Dr. Takácsné dr. Helyes Klára sk.
előadó bíró

Dr. Élő András sk.

Z á r a d é k:

Ezzel a végzéssel a Tatabányai Törvényszék 2021. március 1. napján kelt 17.B.5/2021/5.szám ítélete a mai napon jogerős.

Győr, 2021. május 11.

Dr. Kovács Tamás sk.
a tanács elnöke